

KINNITATUD
tervise- ja tööministri 30.10.2018
käskkirjaga nr 83
„Tervise- ja tööministri 25. novembri 2014. a käskkirja nr 210
„Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine“ muutmine“
MUUDETUD
tervise- ja tööministri 17.06.2021 käskkirjaga nr 75

Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine

Toetuse andmise tingimuste abikõiblikkuse periood

01.11.2014–31.12.2023

Rakendusasutus

Sotsiaalministeerium

Rakendusüksus

Riigi Tugiteenuste Keskus

Toetuse saaja

Eesti Töötukassa

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

1. TAT kirjeldus	3
1.1. Seos rakenduskavaga	3
1.1.1. Prioriteetne suund	3
1.1.2. Prioriteetse suuna eesmärk.....	3
1.1.3. Meetme nimetus.....	3
1.1.4. Meetme eesmärk	3
1.2. TAT eesmärk.....	3
1.2.1. TAT tulemus.....	3
1.2.2. TAT vajalikkuse põhjendus	3
1.2.3. Eelarve.....	6
1.2.4. Mõisted	6
2. Tegevuste kirjeldus tulemuste saavutamiseks.....	6
2.1. Karjäärinõustamine.....	6
2.1.1. Sihtrühm	7
2.1.2. Tegevuse üldajaraam.....	7
2.2. Karjääriteenuste arendamine.....	7
2.2.1. Sihtrühm	8
2.2.2. Tegevuse üldajaraam.....	8
2.3 Karjäärinõustamise arendamine ja kättesaadavuse tagamine lastele ja noortele.....	8
2.3.1. Sihtrühm	9
2.3.2. Tegevuse üldajaraam.....	9
3. Näitajad.....	9
4. TAT mõju läbivatele teemadele	11
5. Seos prioriteetse suuna teiste meetmete, TAT-de ja avatud taotlusvoorudega	12
6. Seos valdkondlike arengukavadega.....	13
7. TAT rakendamine	13
7.1. Toetuse saaja kohustused.....	13
7.2. Kulude abikõlblikkus	14
7.3. Riigiabi	14
7.4. Toetuse maksmine	15
7.5. TAT muutmine.....	16
7.6. Toetuse kasutamisega seotud teabe ja seirearuannete esitamine	17
7.7. Finantskorrektsioonid	17
Lisa:.....	18

Toetuse andmise tingimused (TAT) on koostatud perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 16 lõike 1 alusel.

1. TAT kirjeldus

1.1. Seos rakenduskavaga

1.1.1. Prioriteetne suund

Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul.

1.1.2. Prioriteetse suuna eesmärk

Kvaliteetsete hariduslike tugiteenuste abil varase koolist ja haridussüsteemist lahkumise vähendamine ning karjäärivalikute toetamine.

Kutse- ja erialase kvalifikatsiooniga täiskasvanute osakaal on suurenenud, inimeste elukestva õppe võtmepädevused on paranenud ning suurenenud on nende konkurentsivõime tööturul.

1.1.3. Meetme nimetus

TAT panustab meetme 1.1 „Haridustugiteenuste arendamine ja kättesaadavuse tagamine“ tegevusse 1.1.2 „Karjääriteenuste arendamine ja kättesaadavuse tagamine lastele ja noortele ning meetme 1.6 „Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine“ tegevusse 1.6.4 „Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine“.

1.1.4. Meetme eesmärk

Kvaliteetsete hariduse tugiteenuste abil varase koolist ja haridussüsteemist lahkumise vähendamine ning karjäärivalikute toetamine.

Kutse- ja erialase kvalifikatsiooniga täiskasvanute osakaal on suurenenud ja elukestva õppe võtmepädevused paranenud.

1.2. TAT eesmärk

Tagada karjääriteenuste kättesaadavus töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele ning noortele, et toetada neid teadlike karjääri- ja haridustee valikute tegemisel, suurendades seeläbi inimeste konkurentsivõimet tööturul.

1.2.1. TAT tulemus

Karjäärinõustamise tulemusena langetavad noored teadlikumaid otsuseid ühelt haridusastmelt teisele ja haridusest tööellu liikudes, õpingute katkestamine on vähenenud ning inimeste oskus planeerida oma karjääri ja tööelu ning teha haridus- ja tööalaseid valikuid on paranenud. Tegevus toetab töötajate sujuvat liikumist ühelt töökohalt teisele, aitab ennetada nende töötuks jäämist ning parandab tööturul ja elukestvas õppes mitteaktiivsete inimeste võimalusi leida kiiremini sobiv töö või haridusvõimalus. Seeläbi paraneb peale noorte, töötavate ja tööturul mitteaktiivsete inimeste ka nende inimeste konkurentsivõime tööturul, kellel ei ole õigust karjäärinõustamisele tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel.

1.2.2. TAT vajalikkuse põhjendus

Majanduse tsüklilisus muudab tööturu dünaamiliseks. Kiiresti arenev tehnoloogia mõjutab majanduse arengut ning sellega seoses muutub tööjõunõudlus pidevalt. Konkurentsivõime hoidmiseks ja kiireks kohanemiseks tööturu nõudmistega on oluline pakkuda inimestele haridus- ja kutsealast infot karjäärinõustamise kaudu.¹ Kuni 2018. aasta lõpuni osutab karjäärinõustamisteenust töötutele ja töö- või teenistussuhte lõpetamise kohta teate saanud töötusijatele² Eesti Töötukassa (edaspidi *töötukassa*) tööturuteenuste ja -toetuste seaduse

¹ TÜ RAKE, karjääriteenuste süsteemi uuring 2011. Hiljem ei ole sarnaseid uuringuid tehtud.

² Tööturuteenuste ja -toetuste seadus § 14.

alusel. Lisaks osutab töötukassa käesoleva TAT toel karjäärinõustamisteenust töötavatele ja tööturul mitteaktiivsetele inimestele (sh noortele) ning teistele inimestele, kellel ei ole õigust karjäärinõustamisele tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel. 7–26-aastastele noortele (edaspidi *noored*) osutavad karjäärinõustamisteenust kuni 31.12.2018 struktuurivahendite toel („Karjääri- ja õppenõustamisteenuste arendamine ja kättesaadavuse tagamine“) SA Innove Rajaleidja keskus³.

Eesmärgiga vähendada karjääriteenuste osutamisel dubleerimist kahe asutuse vahel ning muuta karjääriteenuste süsteem efektiivsemaks ja eesmärgipärasemaks kiitis Vabariigi Valitsus 24.05.2018 heaks karjääriteenuste osutamise korrastamise tegevuskava, mille kohaselt ühendatakse SA Innove karjäärinõustamise ja -info teenuste osutamise süsteem töötukassa karjääriteenuste süsteemiga ning alates 01.01.2019 osutab karjääriteenuseid töötukassa. Reformi tulemusena koonduvad töötukassasse karjäärinõustamisteenus ja karjääriinfo vahendamise teenus ning karjääriteenuste meetodika arendamine. Käesoleva TAT toel jätkab töötukassa karjäärinõustamisteenuse osutamist töötavatele ja tööturul mitteaktiivsetele inimestele. Täiendavalt toetab TAT karjääriteenuste ümberkorraldamist vastavalt valitsuse heaks kiidetud tegevuskavale ning karjääriteenuste osutamise jätkamist 7–26-aastastele noortele.

Karjääriteenuste süsteemi uuringust⁴ (edaspidi *uuring*) ilmnes, et majanduskriisi ja suurenenud tööpuuduse tingimustes on karjääriteenuste kättesaadavusel väga tähtis roll. Karjäärinõustamisteenus peaks olema kättesaadav kogu elanikkonnale hoolimata inimese haridustasemest või muudest teguritest. Teenuse pakkumine aitab suurendada inimeste konkurentsivõimet tööturul.

Uuringust selgus ka, et inimeste enda huvi ja vajadus karjääriteenuste järele on suur – 61% tööealisest elanikkonnast (ligikaudu 550 000 inimest vanuses 15–64 aastat) plaanib lähiajal oma töö- või hariduselus teha muutusi ning 90% neist vajab selleks täiendavat infot ja nõustamist. Probleemina toodi välja, et praegu ei ole kõigile elanikkonna sihtrühmadele karjääriteenused kergesti kättesaadavad (40% eestimaalastest jagas seda arvamust). Leiti, et vanemaealistel ja töötutel ning neil, kellel puudub internetile ligipääs ja kes ise aktiivselt infot ei otsi, on keeruline hankida infot tööturul toimuva kohta. Karjäärinõustamine aitab inimestel teha teadlikke otsuseid. Eesti elukestva õppe strateegia 2020⁵ punktis 3.4 tuuakse välja, et teadlikud otsused võimaldavad inimestel oma potentsiaali parimal moel välja arendada, mis muu hulgas aitab vähendada väljakujunenud ealisi ja soolisi stereotüüpe. Samuti vähendab teadlik erialavalik õpingute katkestamise tõenäosust ning loob eeldused omandatud teadmisi ja oskusi hiljem töömaailmas kasutada.

Karjääriteenustel on noorte haridustee ja karjäärivalikute tegemisel oluline roll. Kohe peale põhikooli või gümnaasiumi lõpetamist kutseõppesse suundunute seas pole positiivset nihet toimunud. 2017. aastal jätkas põhikoolilõpetajatest⁶ samal aastal õpinguid kutsehariduses 25,2%, gümnaasiumi järel 9,7%. Samas teevad paljud põhikooli- ja gümnaasiumilõpetajad valiku kutseõppe kasuks hiljem, aasta või rohkem peale lõpetamist, nii jõuab kolme aasta jooksul peale põhikooli lõpetamist kutseõppesse 38% noortest. Viimastel aastatel on kutseõppes oluliselt laienenud töökohapõhise õppe pakkumine. Töökohapõhises õppes osalejad moodustasid 2017. aastal 7% kõigist õppijatest.

Peale põhikooli lõpetamist ei suundu samal aastal edasi õppima ca 3% ja pärast gümnaasiumi lõpetamist ca 40% õpilastest (Eesti hariduse infosüsteemi (EHIS) 2017. a andmetel). Kutseõppes tervikuna on katkestamine olnud viimastel aastatel stabiilne (katkestab 19–20% kõigist

³ Perioodil 2014–2017 sai Rajaleidja võrgustiku kaudu individuaalseid karjääriteenuseid põhikooli 3. kooliastmel ligi 40 000 õpilast ning gümnaasiumis ja kutseõppeasutustes ligi 21 000 õppijat. Lisaks sellele on teenust saanud ka u 2100 varakult haridussüsteemist lahkunud noort (SA Innove andmed).

⁴ TÜ RAKE, karjääriteenuste süsteemi uuring 2011

⁵ <http://hm.ee/sites/default/files/strateegia2020.pdf>

⁶ Statsionaarne õpe, riiklik õppekava.

kutseõppes õppijatest), langustrendis on katkestamine kutsekeskhariduses (2016/2017. õppeaastal 15,6%). Kõrghariduses katkestab keskmiselt 14,5% üliõpilastest, õpingute esimesel aastal 21,2% (2017. a EHISe andmetel).

Haridusliku erivajadusega (HEV) õpilased vajavad neile sobival viisil osutatud karjääriteenuseid, et leida endale võimete kohased haridusvõimalused või täiskasvanueas rakenduse tööjõuturul.

Õppe- ja karjäärinõustamise programmi vahehindamise⁷ raames tehtud küsitluse järgi leidis 40% vastanutest, et nende koolis ei räägita karjäärplaneerimisest ja -valikute tegemisest piisavalt või üldse. Uuringus intervjueritud nende noorte tagasisidest, kes ei õpi ega tööta (NEET-noored), selgus samuti, et karjääritemaatikat puudutati koolis harva ning koolis puudus inimene, kes tegeleks karjäärivaldkonnaga. NEET-noori on võimalik sobivate valikute leidmisel ja elluviimisel suunata professionaalsete karjääriteenuste ja hea võrgustikutööga.

Oluline roll noorte valikute kujunemisel on lapsevanematel, kes on noortele esmasteks nõuandjateks haridusteel ja tööelu alustamisel. Seetõttu vajavad lapsevanemad professionaalset tuge oma laste toetamiseks. Sageli sõltuvad alaealise või äsja täisealiseks saanud noore haridusvalikud ja esmane õpitee ennekõike vanemate ootustest ja toetusest.

Noortele suunatud karjääriteenuste arendamine ja kättesaadavuse parandamine aitab kaasa haridustee jätkajate arvu kasvule nii kesk- kui kõrgharidustaseme õppes, sh kutseõppes, samuti kutseõppe ja kõrgharidustaseme õppe katkestamise vähendamisele. Seega suureneb noorte hõivatus ja aktiivsus tööturul.

Eestis lahkub lähikümnenditel üha enam inimesi vanuse tõttu tööturult ning süveneb tööjõupuuduse probleem. Seega oleks oluline suunata tööturule tagasi inimesi, kes sealt erinevatel põhjustel eemal on. 2013. aastal oli Eestis tööturu mõistes mitteaktiivseid inimesi (16 aastat kuni pensioniiga) 186 000. Mitteaktiivsete inimeste hulgas on palju neid, kes sooviksid küll tööd teha, kuid ise tööd ei otsi. Mitteaktiivseid töösoovijaid (vanuses 15–74 aastat) oli 34 700, sh pensionärid, õpilased, terviseprobleemide tõttu tööturult eemal olijad, hoolduskoormusega inimesed ja heitunud.⁸ Tööikka jõudvate nooremate aastakäikude kõrgem haridustase võrreldes põlvkondadega, kelle tööiga on lõppemas, vanaduspensioniea tõus 65. eluaastani ja sellele järgnev pensioniea sidumine keskmise eeldatava eluea pikenedamisega, samuti sisserrännanute ja nende järeltulijate edasine lõimumine võib sisse- ja väljarände tasakaalu juures korvata kuni poole tööealiste arvu vähenemisest.⁹ Mitteaktiivsete inimeste tööle naasmise soodustamiseks on oluline tagada neile asjakohane info haridusvõimalustest, tööturu nõudmistest ja vajadusest ning seeläbi suurendada nende töötamise ja õppimise motivatsiooni ja konkurentsivõimet tööturul.

Uuringust¹⁰ selgusid ka karjääriteenuste osutamise senised kitsaskohad, mis raskendavad teenuse osutamist kõigile soovijatele. Lisaks teenuse piiratud kättesaadavusele on Eestis karjäärispetsialistide vähe, mistõttu on nende töökoormus suur. Karjäärispetsialistide tasemekoolitust Eestis ei pakuta. Samuti on olemasolevad nõustamisvaldkonna koolitused suunatud enam psühholoogilise nõustamise spetsialistidele. Seetõttu on karjäärispetsialistidele vaja järjepidevalt korraldada baas- ja täienduskoolitusi ning supervisiooni erialaste teadmiste ja oskuste omandamiseks ja arendamiseks. Süsteemsed koolitused loovad eeldused kutsetunnistusega karjäärispetsialistide arvu suurendamiseks ning kindlustavad karjääriteenuste osutamise ühtlase kvaliteedi.

Kvaliteetsete karjääriteenuste pakkumiseks vajavad karjäärispetsialistid kaasaegseid meetodilisi materjale täiskasvanutele ja noortele individuaalse ja grupinõustamise ning iseseisva töö

⁷ Õppe- ja karjäärinõustamise programmi vahehindamise lõpparuanne: https://www.hm.ee/sites/default/files/aruanne_1.pdf

⁸ Statistikaamet, tööjõu-uuringud, 2013

⁹ Allan Puur, Magnus Piirits, Luule Sakkeus, Martin Klesment, Raul Eamets "Hõivatud hõivestsenaariumide ja EIA rahvastikuprognosi taustal", Arenguseire Keskus, 2018

¹⁰ TÜ RAKE, karjääriteenuste süsteemi uuring 2011.

tegemiseks. Meetodiliste materjalide väljatöötamisel ja kaasajastamisel võetakse järgnevatel aastatel enam arvesse eri kliendigruppide (sh erivajadustega inimesed, NEET-noored, lapsevanemad jpt) vajadusi ning kaasaegseid teoreetilisi ja tõendus põhiseid lähenemisi maailmapraktikast.

Selleks, et juba töötavad ning tööturul mitteaktiivsed inimesed ja noored oleksid teadlikud karjäärinõustamise võimalusest, on vajalik ette valmistada ja ellu viia sihtrühmapõhiseid kommunikatsioonitegevusi.

1.2.3. Eelarve

		Summa	Osakaal
1	ESFi toetus	7 696 708,13	85%
2	Riiklik kaasfinantseering	1 358 242,62	15%
3	Omafinantseering	0	0%
4	TAT eelarve kokku	9 054 950,75	100%

1.2.4. Mõisted

Karjääriteenused – karjääriinfo vahendamine ja karjäärinõustamine. Need on teenused, mida inimene saab karjääri planeerimisel kasutada ja mis aitavad kaasa teadliku karjäärivaliku kujunemisele.

Karjääriinfo vahendamine – haridust, tööturgu, elukutseid ja nende omavahelisi seoseid puudutavate korrastatud andmete esitamine kliendile karjääriinfo spetsialisti poolt, et toetada riiklikes õppekavadest ette nähtud karjääri planeerimise oskuste arendamist. Karjääriinfo vahendamise eesmärk on toetada kliendi iseseisvate valikute tegemist hariduses ja tööturul (sh õpilase iseseisva infootsuse, info analüüsimise oskuse ja digipädevuse arengu toetamine). Seetõttu on oluline luua eeldused, et kliendile oleks kättesaadav info karjääri kujundamisest, õpivõimalustest, tööturu olukorrast, sh info vabatahtliku töö kohta nii Eestis kui välismaal, elukutsetest Eestis ja välismaal, õpirändest jms.

Karjäärinõustamine – eesmärk on aidata kliendil iseseisvalt teha teadlikke kutse-, töö- ja haridusvalikuid, et ta saaks hariduses ja tööturul tõhusamalt osaleda ja olla ühiskonnas rohkem sotsiaalselt kaasatud. Karjäärinõustamine toetab üleminekut ühelt haridusastmelt teisele ja haridusest tööturule.

Karjäärispetsialistid – töötukassas töötavad karjäärinõustajad, karjääriinfo spetsialistid, juhtivkarjäärispetsialistid ning karjääriteenuste osutamise ja arendamise eest vastutavad töötajad.

2. Tegevuste kirjeldus tulemuste saavutamiseks

2.1. Karjäärinõustamine

Karjäärinõustamisel nõustatakse inimest töö, kutse või haridustee valikul, töö otsimisel ja karjääri kujundamisel. Karjäärinõustaja aitab inimesel end paremini tundma õppida, kohaneda muutustega ning teha läbimõeldud valikuid ja otsuseid. Lisaks hindavad karjäärinõustajad alates 1. maist 2017 töötavate inimeste koolitusvajadust töötukassa toetusel tasemeõppes või tööalasel täienduskoolitusel osalemiseks.

Karjäärinõustamisteenust osutavad ja teenuse osutamist korraldavad töötukassas töötavad karjäärinõustajad, juhtivkarjäärispetsialistid, karjäärikeskuse juht ning karjääriteenuste osutamise ja arendamise eest vastutavad töötajad. Karjäärinõustamine on kavandatud peamiselt individuaalse nõustamisena, grupinõustamisena, *online*-nõustamisena (Skype, e-post, telefon, *chat*).

2.1.1. Sihtrühm

Töötavad ja mitteaktiivsed¹¹ inimesed ning muud isikud, kellel ei ole õigust karjäärinõustamisele tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel.

2.1.2. Tegevuse üldajaraam

01.01.2015–31.12.2021

2.2. Karjääriteenuste arendamine

Karjääriteenuste arendamise eesmärk on tagada karjääriteenuste osutamise ühtlane kvaliteet kõigile töötukassa kliendigruppidele ning vajalike meetodiliste materjalide olemasolu, arvestades kõigi sihtrühmade vajadustega.

Aastateks 2019–2022 karjääriteenuste arendamisele kavandatud kulude maht kasvab peaaesjalikult karjääriteenuste reformi tõttu, mille tulemusena koondub töötukassasse kogu karjääriteenuste meetoodika ning karjäärispetsialistide teadmiste ja oskuste arendamine.

Karjääriteenuste arendamine koosneb järgmistest tegevustest:

1) Karjäärispetsialistide koolitamine

Karjäärispetsialistide professionaalse taseme tõstmiseks ja karjääriteenuste kvaliteedi parendamiseks toetatakse kutse omandamist ja kutsetaseme tõstmist, arendatakse koolitussüsteemi, rahastatakse baas- ja täienduskoolitusi (sh avatud turu koolitusi), näiteks karjääriinfo vahendamise ja karjäärinõustamise tööalaste oskuste ja teadmiste arendamisega seotud koolitusi, võimaldatakse osalemist supervisioonil ja kovisioonil. Karjäärispetsialistide oskuste ühtlase taseme hoidmise toetamiseks korraldatakse üleriigilisi teema- ja valdkonnaseminare, eri maakondade spetsialistidele ühiseid enesearendamis- ja võrgustikukohtumisi ning teabepäevi. Samuti toetatakse piirkondlike erialaste seminaride jm valdkondlike ürituste (nt karjääripäevad) korraldamist ja võrgustikutööd (sh lõimitud nõustamine) maakonnas. Valdonna arendamisse kaasatakse sidusrühmade esindajaid.

2) Karjääriteenuste meetoodika arendamine

Karjääriteenuste meetoodika arendamise tegevussuuna raames arendatakse teenuse pakkumise meetoodikat, sh töötatakse välja või kohandatakse individuaalseks ja grupinõustamiseks ning iseseisvaks tööks materjale (nt juhendmaterjalid nõustajatele koos kliendi töölehtedega, töövihikud ning abi- ja hindamisvahendid, sh testid ja nende kasutamiseks vajalikud litsentsid¹²). Materjalide koostamisel arvestatakse erinevate vajadustega inimestega (nt puudega inimesed, HEV-noored ja nende vanemad). Materjale on kavas tõlkida vene ja inglise keelde. Koostatud või olemasolevaid materjale tirazeeritakse vastavalt tekkivatele vajadustele.

Karjäärinõustamise pakkumiseks *online*-kanalite kaudu arendatakse edasi keskkonda www.minukarjäär.ee. Veebikeskkonda arendatakse ja täiendatakse pidevalt, et see oleks aja- ja asjakohane ning tagaks võimaluse eneseanalüüsiks, mis toetab karjääriplaneerimise oskuste arengut ning õppimise ja töötamisega seotud valikute tegemist (st luuakse kasutamiseks täiendavaid harjutusi vm interaktiivseid lahendusi, vajadusel luuakse ühendusi teiste keskkondadega operatiivseks andmevahetuseks, kaasajastatakse olemasolevate materjalide sisusid jms).

Karjääriteenuste kättesaadavuse võimaluste rikastamiseks jätkatakse praegu SA Innove Rajaleidja keskuste pakutava *chaʼi* vormis teenuse osutamist ning luuakse selleks töötukassa

¹¹ Tööturu mõistes mitteaktiivsed inimesed on rasedus-, sünnitus- või lapsehoolduspuhkusel viibijad, hoolduskoormusega inimesed, haiguse või vigastuse tõttu tööturult eemal olevad inimesed, heitunud, õpingutega hõivatud ja muudel põhjustel mitteaktiivsed.

¹² Karjäärinõustajad vajavad nõustamisel teste (näiteks isiksuse küsimustik, vaimsete võimete skaala, tööalase suundumuse küsimustik, ametialase suundumuse küsimustik). Testide kasutusõigusi on vaja osaliselt uuendada alates 2019. aastast. Samuti tuleb võimaldada uutele tööd alustavatele karjäärinõustajatele testidega seotud koolitused ja litsentsid.

juurde vajalik tehniline võimekus. *Chat* lahenduse kaudu on inimestel võimalik pöörduda oma tööd, haridust ja/või karjääri puudutavate küsimustega läbi online-rakenduse töötukassa karjäärispetsialisti poole.

Töötukassa maakondlikes osakondades paiknevad karjäärikeskused, kust saab infot tööotsimise ja õppimisvõimaluste kohta ning nõu ja tuge tööalaste valikute tegemisel. Igas neist on karjääriraamatukogu, mis on avatud kõikidele külastajatele töötukassa lahtiolekuaegadel. Karjääriraamatukogu koondab materjale, mis sisaldavad tööotsimiseks ning õppimis- ja töötamisvõimaluste valimiseks vajalikke infoallikaid (teavikud, raamatud), samuti tööotsinguid abistavaid materjale (nt psühholoogiaalne kirjandus). Perioodil 2019–2022 on kavas karjääriraamatukogusid jätkuvalt edasi arendada (osta täiendavaid materjale), seejuures eraldi tähelepanuga noorte sihtrühma vajadustel.

3) Teavitustegevuste korraldamine

Selleks, et teavitada avalikkust töötukassa pakutavatest karjääriteenustest, viiakse sihtrühmades ellu tegevusi teenuse tutvustamiseks ja teadlikkuse hoidmiseks (sh töötatakse välja info- ja teavitusematerjale): vahendatakse tööturu- ja õppimisvõimaluste infot erinevatele sihtrühmadele suunatud üritustel, tööturu- ja õppimisvõimalusi puudutava info paremaks jagamiseks arendatakse veebilahenduste võimalusi. Sihtrühmade teadlikkuse suurendamiseks korraldab töötukassa ise teabepäevi, infotube jms ning osaleb samalaadsete ürituste korraldamises. Teavitusel kasutatakse erinevaid meediakanaleid, sh sotsiaalmeediat, flaiereid/infovoldikuid, plakateid, *roll-up*'e, pastapliiatseid, märkmikke jms.

4) Karjääriteenuste koordineerimine

Haridus- ja Teadusministeeriumi pakutavate karjääriõppe ja karjääriõpet toetavate tegevuste ning töötukassa pakutava karjäärinõustamise ja karjääriinfo vahendamise seotud tegevuste arendamiseks luuakse töötukassa eestvedamisel asjaomaste institutsioonide ja sidusrühmade esindajatest koostöökogu. Koostöökogus lepatakse kokku eelnimetatud tegevuste ühised arenduseesmärgid ja -tegevused ning korraldatakse seiret.

2.2.1. Sihtrühm

Töötukassa karjäärispetsialistid, karjääriteenuste saajad, laiem avalikkus, koostööpartnerid ja sidusrühmad.

2.2.2. Tegevuse üldajaraam

01.11.2014–31.12.2022

2.3 Karjäärinõustamise arendamine ja kättesaadavuse tagamine lastele ja noortele

Karjääriteenuste arendamine hõlmab karjääriteenuste pakkumise ümberkorraldamist vastavalt valitsuse 24.05.2018 heaks kiidetud karjääriteenuste osutamise korrastamise tegevuskavale.

Noorte karjäärinõustamisel toetatakse noort iseseisvate ja teadlike kutse-, töö- ja haridusvalikute tegemisel selleks, et vähendada koolist väljalangevust ja toetada üleminekut ühelt haridusastmelt teisele ning haridusest tööturule. Täiendavalt toetatakse noore karjääri kujundamise pädevuse arendamist.

Karjäärinõustamine aitab muu hulgas toetada ja jõustada HEV-noort sobivate hariduslike lahenduste ja karjäärivalikute leidmisel ning elluviimisel eri osapooli kaasates. Lapsevanemate puhul annab karjäärinõustamine peamised teadmised ja oskused lapse toetamiseks tema karjäärivalikute (sh õppimis- ja töötamisvõimalused) tegemisel ja karjääri kujundamise pädevuse arendamisel. Noorte karjäärinõustamise teenust osutatakse tihedas koostöös koolide ja SA Innove Rajaleidja keskustega.

Tegevuse raames hinnatakse uuringute ja analüüside abil karjääriteenuste kvaliteeti ja mõju, et selgitada välja arendusvajadused ning teenuse kasutajate teadlikkus ja rahulolu teenustega.

Noorte karjäärinõustamise teenust osutab alates 01.01.2019 töötukassa. Karjäärinõustamist pakutakse individuaalse või grupinõustamisena, otsese kontakti või *online*-nõustamisena (Skype, e-post, telefon, *chat*). Silmast silma nõustamist tehakse koolides, töötukassas kohapeal (karjäärikeskuses) ja vajaduse korral mujal (nt noortekeskustes). Selleks, et kujundada töötukassa karjäärikeskused atraktiivsemaks, luuakse uuenduslikke lahendusi (nt virtuaalreaalsuse võimalused jms). Nõustamisprotsessis kasutatakse vastavalt vajadusele erinevaid meetodeid ning abi- ja hindamisvahendeid (mh testid, küsimustikud jms).

Karjäärinõustamisteenust osutavad ja teenuse osutamist korraldavad töötukassas töötavad karjäärinõustajad, juhtivkarjäärispetsialistid, karjäärikeskuse juht ning karjääriteenuste osutamise ja arendamise eest vastutavad töötajad. Alates 2022. aastast liiguvad tööjõukulud üle töötukassa eelarvesse.

Teavitamiseks noori, nende vanemaid, haridussüsteemi töötajaid ning sidusrühmi karjääriteenuste ümberkorraldusest ja Töötukassast kui karjääriteenuste pakkujast, on 2019. aastal kavandatud viia reformiga seondult erinevaid teavitustegevusi.

2.3.1. Sihtrühm

Noored vanuses 7–26 eluaastat ja nende vanemad, üldhariduskoolid, noortekeskused.

2.3.2. Tegevuse üldajaraam

01.01.2019–31.12.2023

3. Näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus (viide TAT punktile, missugusest tegevusest kujuneb)	Algtase	Sihttase (2018)	Sihttase (2023 ¹³)	Selgitus
Rakenduskava väljundinäitaja (TAT tulemusnäitaja)	Töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele osutatud karjäärinõustamise kordade arv	0	72 000	108 000	Tegevuste 2.1 ja 2.2 tulemusnäitaja
Rakenduskava väljundinäitaja (TAT tulemusnäitaja)	Eesti Töötukassasse on loodud karjäärinõustaja ametikohad töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele karjäärinõustamise teenuse osutamiseks	0	20	20	Tegevuste 2.1 ja 2.2 tulemusnäitaja
Rakenduskava väljundinäitaja (TAT tulemusnäitaja) ¹⁴	Individuaalseid õppenõustamis- ja karjääriteenuseid saanud laste, õppurite ning noorte arv	0	0	174 930	Näitajasse panustab tegevuse 2.3 näitaja (vt allpool). Rakenduskava väljundinäitajasse panustab lisaks HTMi õppenõustamise TAT tegevus 47 500 nõustamisjuhtumiga

¹³ Sihttasemed saavutatakse 2021. aastaks.

¹⁴ Töötukassa vastutab individuaalseid õppenõustamis- ja karjääriteenuseid saanud laste, õppurite ning noorte arvu näitaja täitmise eest alates 2019. aastast karjääriteenuste osas (st aastatel 2019–2021 osutab töötukassa individuaalset karjäärinõustamisteenust 41 380 lapsele, õppurile ja noorele). 2018. aasta lõpuks täitmata jääva karjääriteenuste tulemuse eest vastutavad Haridus- ja Teadusministeerium ning SA Innove.

					ning kuni 2018. a lõpuni ka karjäärinõustamisega. Käesolev TAT panustab näitajasse üksnes karjäärinõustamise juhtumitega (41 380 alates 2019. a)
	<i>sh põhikooli 3. kooliastmes individuaalset karjääriteenust saanud õppijate arv</i>	0	0	75 680	Näitajasse panustab tegevus 2.3 (vt allpool) 24 680 nõustamisjuhtumiga alates 2019. a. Ülejäänud 51 000 nõustamisjuhtumi saavutamise eest 2018. a lõpuni vastutavad HTM ja Innove
TAT-spetsiifilised väljundinäitajad	Tegevus 2.1. Karjäärinõustamine				
Väljundinäitaja	2.1.1. Töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele osutatud karjäärinõustamise kordade arv	0	72 000	108 000	Panustab otseselt rakenduskava väljundinäitajasse
TAT-spetsiifilised väljundinäitajad	Tegevus 2.2. Karjääriteenuste arendamine				
Väljundinäitaja	Metoodikapakett on täiendatud, arvestades noorte sihtrühma	0	-	1	Panustab kaudselt rakenduskava väljundinäitajasse
Väljundinäitaja	Kutsetunnistusega spetsialistide osakaal	Fikseeritakse 2019	-	55%	Panustab kaudselt rakenduskava väljundinäitajasse
Väljundinäitaja	Teadlikkus töötukassast karjääriteenuste pakkujana (osakaal vanuserühmas 15–64 a)	Möödetakse 2019	-	Algtase 2019 + 6 pp	Panustab kaudselt rakenduskava väljundinäitajasse
TAT-spetsiifilised väljundinäitajad	Tegevus 2.3 Karjäärinõustamise arendamine ja kättesaadavuse tagamine lastele ja noortele				
Väljundinäitaja	Individaalseid karjääriteenuseid saanud laste, õppurite ning noorte arv	0	0	41 380	Panustab otseselt rakenduskava väljundinäitajasse

<i>sh põhikooli 3. kooliastmes individuaalset karjääriteenust saanud õppijate arv</i>	0	0	24 680	Panustab otseselt rakenduskava väljundinäitajasse
<i>sh gümnaasiumides ja kutseõppeasutustes karjääriteenuseid saanud õppijate arv</i>	0	0	16 300	Panustab otseselt rakenduskava väljundinäitajasse
<i>sh varakult haridussüsteemist lahkunud 18-24 aastaste põhihariduse või madalama haridustasemega mitteõppivatele jm noortele karjääriteenuste osutamine (teenust saanud noorte arv)</i>	0	0	400	Panustab otseselt rakenduskava väljundinäitajasse

4. TAT mõju läbivatele teemadele

TAT mõjutab (märkida ristiga, nii „jah“ kui „ei“ vastuse korral tuleb selgituses vastust argumenteeritult põhjendada):

Regionaalareng jah ei

TAT omab mõju regionaalarengule. Karjäärinõustamisel võetakse arvesse ka regiooni tööturu olukorda, teavitates inimesi millise hariduse ja oskustega töötajaks vastavas regioonis vajatakse. See võib kaasa aidata inimeste oskuste ja tööturuvajaduste vastavusse viimisele ning seeläbi soodustada piirkondlike erinevuste tasakaalustamist. Karjäärinõustamise teenust arendatakse ühtlaselt kõigis piirkondades, tagades sihtrühmale võrdsed võimalused ja teenuse kvaliteedi, sõltumata nende elukohast.

Keskkonnahoid ja kliima jah ei

TAT tegevuste elluviimisega ei kaasne otsest muutust ega ka negatiivset mõju keskkonnahoiu ja kliima eesmärgile. Hinnang põhineb perioodi 2014–2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerlusleppe ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandel.

Infoühiskond jah ei

TAT omab mõju infoühiskonnale. TAT tegevustes sisaldub karjäärinõustamisel kasutatavate e-lahenduste kaasajastamine ja arendamine. See võimaldab osutada avalikku teenust otstarbekalt ning jõuda kliendirühmadeni, kes eelistavad kasutada teenust e-lahenduste abil. Teenuste arendamisel arvestatakse riigis olemasolevate või arendatavate taristuvõimalustega.

Riigivalitsemine jah ei

TAT tegevused ei oma olulist mõju tõhusta riigivalitsemise edendamise eesmärgile. TAT ettevalmistamisel on lähtunud ühtse riigivalitsemise põhimõttest, karjäärinõustamisteenuse osutamise küsimust arutati Haridus- ja Teadusministeeriumi vastava teemaga tegelevate

osakondadega ning SA Innove karjääriteenuste arenduskeskusega. TAT tegevused ise (karjäärinõustamise pakkumine) ei mõjuta oluliselt riigivalitsemise tõhusust.

Võrdsed võimalused¹⁵ jah ei

Sooline võrdsus (kas TAT lõpptulemus mõjutab meeste ja naiste olukorda ühiskonnas)¹⁶
Selgitus (täidetakse eitava vastuse korral):

Alljärgnev osa täidetakse „jah“ vastuse korral

TAT sisaldab tegevusi, mis panustavad otseselt soolise võrdõiguslikkuse edendamisse

jah ei

Karjäärinõustamise tulemusena on inimesed teadlikumad töö-, pere- ja eraelu ühitamise võimalustest, sh hoolduskohustustest ja ajakasutusest.

TAT panustab soolise võrdõiguslikkuse edendamisse sooküsimuste lõimimisega¹⁷ TAT-de ettevalmistamisse, rakendamisse ja seiresse

jah ei

Selgitus, kuidas on TAT-s rakendatud sooküsimuste lõimimist:

Karjäärinõustajad saavad väljaõppe, mis annab neile võimaluse nõustada soolisi stereotüüpe vältides, tutvustada nii meestele kui naistele mittetraditsioonilisi karjäärivalikuid ning julgustada neid tegema sooneutraalseid valikuid, lähtudes nende eeldustest ja isiksuseomadustest.

Võrdne kohtlemine

jah ei

Selgitus (täidetakse eitava vastuse korral):

(Alljärgnev osa täidetakse „jah“ vastuse korral)

Kirjeldada, kuidas on TAT ettevalmistamise ja rakendamise ajal tagatud:

- a) eri vanuses inimeste võrdne kohtlemine – karjäärinõustamisel on tagatud eri vanuses inimeste võrdne kohtlemine;
- b) puudega inimeste võrdne kohtlemine – töötukassa maakondlikes osakondades on tagatud juurdepääs liikumispuudega inimestele;
- c) võrdne kohtlemine sõltumata inimese soost, rassist või rahvuslikust kuuluvusest, usutunnistusest või veendumusest või seksuaalsest sättumusest¹⁸ – TAT raames osutatakse karjäärinõustamisteenust kõikidele mainitud gruppidele.

5. Seos prioriteetse suuna teiste meetmete, TAT-de ja avatud taotlusvoorudega

TAT on seotud meetmega 1.1 „Haridustugiteenuste arendamine ja kättesaadavuse tagamine“, mille eesmärk on vähendada koolist väljalangemist ning toetada noorte karjäärivalikuid. Meetme raames pakutakse kuni 26-aastastele noortele individuaalset karjäärinõustamist Rajaleidja keskuste vahendusel ning alates 01.01.2019 sama teenust töötukassa kaudu. Töötukassa karjäärinõustamine keskendub seega kogu elanikkonnale, et toetada teadlikke valikuid nii ühelt haridustasemelt teisele liikumiseks, haridusest tööellu siirdumiseks kui ka töökohtade

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 7 (Meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamine ja mittediskrimineerimine).

¹⁶ Soolise võrdsuse tagamine tähendab naiste ja meeste võrdseid õigusi, kohustusi, võimalusi ja vastutust kõikides eluvaldkondades. Kõik poliitikavaldkonnad, mis lõpptulemusena mõjutavad inimeste olukorda ühiskonnas, mõjutavad ka naisi ja mehi.

¹⁷ TAT ettevalmistamisel, rakendamisel ja seires võetakse arvesse naiste ja meeste erinevat olukorda ja vajadusi ning hinnatakse mõju naiste ja meeste sotsiaal-majanduslikule olukorrale ühiskonnas selleks, et tagada ühtmoodi kasu nii naistele kui meestele ning kaotada ebavõrdsus.

¹⁸ Tegevuste kirjelduses tuua välja tunnused (sugu, rass/rahvus, usuline veendumus või seksuaalne sättumus).

vahetamiseks ideaalolukorras vahepeasel ajal töötust kogemata. Töötukassa karjäärinõustamisteenuse kasutamisele ei ole seatud vanusepiirangut. Eeldatavasti tulevad töötukassa bürosse karjäärinõustamisele peamiselt need noored, kes soovivad tööd leida. Samas hakkab töötukassa karjäärinõustamist pakkuma ka koolides kohapeal, et toetada noorte teadlike valikute tegemist haridussüsteemi sees ja ka sellest välja liikumisel. Töötukassa teenuse osutamisega seotud kommunikatsioon keskendub alates 01.01.2019 kõikidele inimestele, et tagada eri sihtrühmade teadlikkus karjäärinõustamise kasutamise võimalustest töötukassa abil.

TAT on seotud meetme 1.5 „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ tegevusega 1.5.1 „Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi loomine“. Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemist saadav info on abiks karjäärinõustajatele, et tutvustada klientidele tööturu olukorda ja tööjõuvajadust.

TAT on seotud meetme 1.6 „Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine“ tegevusega 1.6.1 „Madala haridustasemega täiskasvanute tagasitoomine tasemekoolitusse ja õppes osalemise toetamine“, kuna karjäärinõustamise käigus on võimalik tutvustada meetme raames pakutavaid õppimisvõimalusi ning toetavaid tegevusi õppima asumiseks. Ühtlasi on TAT seotud sama meetme tegevusega 1.6.2 „Täiskasvanutele kvaliteetse ja asjakohase täienduskoolituse ja ümberõppe pakkumine kutse- ja erialase kvalifikatsiooni tõstmiseks ning elukestva õppe võtmepädevuste parandamiseks“. Karjäärinõustamise käigus saab karjäärinõustaja lähtuvalt inimese oskustest, teadmistest ja soovidest soovitada sobivaid täiend- ja ümberõppe võimalusi, mis toetavad inimese kvalifikatsiooni paranemist.

TAT on seotud meetmega 3.2 „Tööturuteenused tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“. Kuna karjäärinõustamine on suunatud ka tööturul mitteaktiivsetele inimestele, on teenuse kaudu võimalik tutvustada uuele sihtrühmale (pensioniealised töötotsijad) teenuseid, mida sihtrühmale meetme raames pakutakse.

6. Seos valdkondlike arengukavadega

Eesti 2020:

- Valitsuse poliitika põhisuund 2. Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini ELi siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.

Elukestva õppe strateegia 2020:

Strateegiline eesmärk 3.4. Eesmärk on luua kvaliteetsed, paindlikud ja mitmekesiste valikutega ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimisvõimalused ja karjääriteenused, et suurendada erialase kvalifikatsiooniga inimeste arvu eri vanuserühmades ja regioonides.

Aktiivsena vananemise arengukava 2013–2020:

- Eesmärk 1. Vanemaealised on ühiskonda kaasatud ja sotsiaalselt aktiivsed.
- Eesmärk 2. Vanemaealised on õpihimulised ja mitmekülgset aktiivsed õppijad.
- Eesmärk 3. Vanemaealised on tööturul aktiivsed ja oma tööeluga rahul.

Heaolu Arengukava 2016-2023:

- Alaeesmärk 1. Tööjõu nõudluse ja pakkumise vastavus tagab tööhõive kõrge taseme ning kvaliteetsed töötingimused toetavad pikaajalist tööelus osalemist.

7. TAT rakendamine

7.1. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saajale kohalduvad lisaks käesolevas TAT-s sätestatud perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduses (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused. Ühtlasi on toetuse saaja kohustatud:

7.1.1 esitama rakendusasetusele (edaspidi RA) TAT järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve kulukohtade kaupa (lisa 1 vorm B) kinnitamiseks jooksva aasta 1. novembriks;

7.1.2 esitama punktis 7.1.1 nimetatud dokumendi peale selle kinnitamist viie tööpäeva jooksul rakendusüksusele (edaspidi RÜ);

7.1.3 esitama RA nõudmisel TAT eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa;

7.1.4 rakendama TAT-d vastavalt eelarvele;

7.1.5 esitama RA-le TAT eelarve täitmise aruande iga kuu 10. kuupäevaks eelmise kuu kohta RA poolt välja töötatud vormil;

7.1.6 esitama RÜ-le järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi kümne tööpäeva jooksul peale vormi B kinnitamist; esitama esimese eelarveaasta väljamaksete prognoosi 15 tööpäeva jooksul TAT kinnitamisest;

7.1.7 esitama korrigeeritud prognoosi järele jäänud eelarveaasta kohta, kui punktis 7.4 nimetatud maksetaotlus erineb rohkem kui ¼ võrra punktis 7.1.6 esitatud prognoosist.

7.2. Kulude abikõlblikkus

7.2.1. Kulu on abikõlblik, kui see on põhjendatud, tekib vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 2 lõigetele 3 ja 4 ning makstakse vastavalt lõikele 5 ning on kooskõlas Euroopa Liidu ja Eesti õigusega.

7.2.2. Abikõlblikeks kuludeks loetakse käesolevas TAT-s nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad ühendmääruses ning käesolevas TAT-s sätestatud tingimustele.

7.2.3. Muu hulgas on abikõlblikud kulud:

7.2.3.1 TAT elluviimisega seotud otsesed personalikulud vastavalt ühendmääruse § 3 lõike 1 punktidele 1–4;

7.2.3.2 TAT kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel arvestatuna otsestest personalikuludest. TAT kaudseteks kuludeks loetakse ühendmääruse § 9 lõikes 5 nimetatud TAT üldkulud ja § 9 lõikes 6 nimetatud tegevuste tegemisel tekkivad personalikulud.

7.2.4. Lisaks ühendmääruse §-s 4 nimetatud kuludele on TAT raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:

7.2.4.1 päevaraha, majutuskulu ja mootorsõiduki kasutamise kulu osas, mis ületab vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvat piirmäära;

7.2.4.2 hoonestatud ja hoonestamata maa, kinnisvara ja mootorsõiduki ost;

7.2.4.3 muud kaudsed kulud, mis ei kuulu punktis 7.2.3.2 nimetatud kaudsete kulude alla.

7.3. Riigiabi

Käesoleva TAT raames antav toetus ei ole riigiabi.

7.4. Toetuse maksmine

7.4.1. Toetuse maksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 28–30 ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele.

7.4.2. Toetust makstakse ühendmääruse § 14 lõike 1 punkti 1 ning § 18 lõigete 1 ja 2 alusel.

7.4.3. Enne esimese maksetaotluse esitamist peab toetuse saaja esitama RÜ-le:

7.4.3.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas TAT kulusid ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest TAT rakendaja kuludest;

7.4.3.2 koopia hankekorrast;

7.4.3.3 lühikirjelduse TAT rakendamisega seotud dokumentide algatamise, viseerimise ja kinnitamise kohta ning vajaduse korral allkirjaõigusliku isiku poolt edasivolitatud õiguste korral vastavad volituste koopiad.

7.4.4. Punktis 7.4.3 nimetatud dokumente ei pea esitama, kui toetuse saaja on varasemate TAT-de rakendamisel nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne uue TAT rakendamist muudetud. Toetuse saaja esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse.

7.4.5. Maksetaotlusi võib esitada kõige harvem üks kord kvartalis ja kõige sagedamini üks kord kuus.

7.4.6. Toetus makstakse toetuse saajale välja struktuuritoetuse seaduse § 29 lõike 8 alusel kehtestatud korras RÜ-le esitatud maksetaotluse alusel struktuuritoetuse e-keskkonna kaudu. Esimesele maksetaotlusele lisatakse kõik konkreetse taotluse aluseks olevate kuludokumentide koopiad. Kui esimene taotlus on ettemaksetaotlus, lisatakse esimese ettemakse kasutamise aruandega kõik konkreetse ettemakse kasutamise aruande aluseks olevate kuludokumentide ja tasumist tõendavate dokumentide koopiad.

7.4.7. Toetus makstakse välja vastavalt TAT-s nimetatud toetuse osakaalule abikõlblikest kuludest ja mitte rohkem, kui määratud toetuse summa.

7.4.8. RÜ-l on õigus maksetaotluse või ettemakse kasutamise aruande menetlemine osaliselt või täielikult peatada, kui:

7.4.8.1 maksetaotluses või ettemakse kasutamise aruandes esineb puudusi;

7.4.8.2 toetuse kasutamisega seotud kohustus on täitmata;

7.4.8.3 kulu abikõlblikkus ei ole üheselt selge;

7.4.8.4 ilmnenu asjaolude põhjal on kahtlus, et toetuse saaja ei suuda ettenähtud ajaks TAT-d ellu viia või saavutada kavandatud tulemust;

7.4.8.5 maksetaotlusega taotletavat toetuse summat on võimalik struktuuritoetuse seaduse § 48 lõike 3 kohaselt tasaarveldada struktuuritoetuse seaduse § 30 lõigete 5 ja 6 alusel väljamaksmisele mittekuuluva või finantskorrektsiooni otsuse kavandis nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetusega.

7.4.9. Kui maksetaotluse või ettemakse kasutamise aruande kontrollimisel ilmneb, et toetuse saajal on maksetaotluses nimetatud kuluga seotud kohustus või nõue täitmata või maksetaotluses esineb puudus, mida on võimalik kõrvaldada RÜ määratud tähtaja jooksul, võib RÜ määrata kohustuse või nõude täitmiseks ja puuduse kõrvaldamiseks uue tähtaja. Kui puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse määratud tähtaja jooksul, loetakse, et maksetaotlus või ettemakse kasutamise aruanne on esitatud puudusteta ja kohustus või nõue on täidetud.

7.4.10. Viimane maksetaotlus esitatakse hiljemalt koos TAT lõpparuandega. Kui toetuse saajale on toetus välja makstud ettemaksena, esitatakse ettemakse kasutamise aruanne koos nõutud

kulu- ja maksedokumentidega hiljemalt koos lõpparuandega. Viimane väljamakse tasutud kuludokumentide alusel tehakse pärast lõpparuande kinnitamist RA poolt.

7.4.11. Ettemaksete tegemisel ei või ettemaksetena välja maksta viimast 5 protsenti määratud toetusest.

7.5. TAT muutmine

7.5.1. Kui ilmneb vajadus TAT tegevusi, tulemusi, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, esitab toetuse saaja RA-le põhjendatud taotluse.

7.5.2. RA vaatab punktis 7.5.1 viidatud muudatuse taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul alates taotluse kättesaamisest ja teeb otsuse TAT muutmise taotluse kohta peale punktis 7.5.4 nimetatud RÜ poolt edastatud ettepanekut ja punktis 7.5.8 nimetatud kooskõlastamist.

7.5.3. Puuduste esinemise korral annab RA toetuse saajale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

7.5.4. RA edastab muutmise taotluse peale läbivaatamist arvamuse avaldamiseks RÜ-le. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

7.5.5. RÜ võib toetuse saajale või RA-le teha ettepaneku TAT eelarvet muuta, kui TAT seirearuandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT eduka elluviimise tagamiseks.

7.5.6. TAT muutmist ei saa taotleda sagedamini kui üks kord kuue kuu jooksul, välja arvatud juhul, kui on olemas RA ja RÜ nõusolek.

7.5.7. RA võib TAT-d muuta, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. Kui TAT rakendamisel on kalendriaasta lõpu seisuga tekkinud eelarveliste vahendite jääk, on RA-l õigus vähendada TAT kogueelarvet kalendriaasta kasutamata jäänud eelarve summa ulatuses.

7.5.8. TAT muutmine kooskõlastatakse korraldusasutusega, valdkondlikku komisjoni kuuluva rakendusasutusega ja teiste rakendusasutustega, kes vastutavad sama prioriteetse suuna meetme, meetme tegevuse või meetme tegevuste kogumi rakendamise eest.

7.5.9. TAT muutmiseks punkti 7.5.1 tähenduses ei loeta:

7.5.9.1 punktis 7.1.1 nimetatud järgmis(t)e eelarveaasta(te) eelarve esitamist kulukohtade kaupa;

7.5.9.2 lisa 1 vormis B näidatud toetuse ja omafinantseeringu muutumist aastati tingimusel, et TAT kogutoetuse summa ja määr ei muutu.

7.5.10. RA vaatab punktis 7.1.1 nimetatud eelarve läbi 20 tööpäeva jooksul ning kui puudusi ei esine, esitab punkti 7.5.8 kohaselt kooskõlastamisele. Peale kooskõlastamist esitab RA eelarve ministrile kinnitamiseks.

7.5.11. Kui eelarves esineb puudusi, annab RA toetuse saajale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Eelarve menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

7.5.12. Eelnevalt RA-ga kirjalikult kooskõlastades ei eelda konkreetse aasta eelarve muutmine TAT muutmist tingimusel, et TAT kogutoetuse summa ja osakaal ei muutu, kui:

7.5.12.1 kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 15% ja

7.5.12.2 muudatuste summa ei ületa ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt 10 000 eurot.

7.5.13. Peale punktis 7.5.12 nimetatud muudatuste kooskõlastamist esitab toetuse saaja viie tööpäeva jooksul muudetud eelarve koos RA kooskõlastusega RÜ-le.

7.6. Toetuse kasutamisega seotud teabe ja seirearuannete esitamine

7.6.1. Toetuse saaja esitab RÜ-le RA kehtestatud vormil TAT vahearuaande koos lisadega struktuuritoetuse e-keskkonna kaudu üldjuhul iga aasta 20. jaanuariks ja 15. juuniks. Kui tehniline viga e-keskkonna töös takistab vahearuaande tähtaegset esitamist, loetakse uueks vahearuaande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist. Kui TAT tegevuste alguse ja esimese vahearuaande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuaanne järgmiseks tähtpäevaks.

7.6.2. Toetuse saaja esitab RÜ-le RA kehtestatud vormil TAT lõpparuande struktuuritoetuse e-keskkonna kaudu 45 päeva jooksul alates TAT abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui tehniline viga e-keskkonna töös takistab lõpparuande tähtaegset esitamist, loetakse uueks lõpparuande esitamise tähtajaks järgmine tööpäev peale vea kõrvaldamist.

7.6.3. Kui vahearuaande ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse vaid lõpparuanne.

7.6.4. RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos *seirearuanne*) laekumisest, kas TAT seirearuanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.

7.6.5. Kui vahearuaandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ TAT vahearuaande.

7.6.6. Kui lõpparuandes puudusi ei esine, kooskõlastab RÜ lõpparuande ja teavitab viie tööpäeva jooksul RA-d. RA teavitab lõpparuande kinnitamisest viivitamata RÜ-d kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Kui lõpparuanne on esitatud elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatult, edastab RÜ lõpparuande viie tööpäeva jooksul RA-le kinnitamiseks.

7.6.7. Kui vahearuaandes esineb puudusi, annab RÜ toetuse saajale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab TAT vahearuaande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

7.6.8. Kui lõpparuandes esineb puudusi, annab RÜ toetuse saajale vähemalt kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning teavitab viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist RA-d. RA teavitab lõpparuande kinnitamisest viivitamata RÜ-d kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Kui lõpparuanne on esitatud elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatult, edastab RÜ lõpparuande viie tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist RA-le kinnitamiseks.

7.6.9. Kui RA-le esitatud lõpparuandes esineb puudusi, teavitab RA sellest RÜ-d ja edasine lõpparuande menetlemine toimub vastavalt punktile 7.6.8.

7.6.10. TAT seirearuandes kajastatav info tuleb struktuuritoetuse e-keskkonna seirearuande vormilt.

7.7. Finantskorrektsioonid

7.7.1. Finantskorrektsioone teeb RÜ vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 45–47.

7.7.2. Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 48–49.

Lisa:

TAT finantsplaan ja eelarve kulukohtade kaupa – lisa 1 vorm B